

DE POPPENMAKERS

27 april 1962

Goedenavond, vrienden.

Aan het begin van deze bijeenkomst allereerst de bekende woorden, wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Verder wijs ik u erop, dat wij over 14 dagen na de pauze algemene gelegenheid zullen geven tot vraagstelling. Mijn onderwerp voor heden noemde ik:

DE POPPENMAKERS

U zult zich afvragen, hoe ik aan deze titel kom. Ik koos deze als de meest juiste omschrijving van een in uw tijd veelvuldig voorkomend verschijnsel. Op het ogenblik zijn er op uw aarde zeer vele "poppen". Dit zijn lege maskers, waarachter een mens schuil gaat. Deze maskers of poppen worden niet door de mensen zelf opgebouwd. Dit geschiedt door speciaal daarvoor bestemde vakmensen. Deze vaklieden zijn er in gespecialiseerd naar buiten toe een bepaald beeld te wekken, onafhankelijk van de werkelijke persoon, die achter dit beeld schuilgaat. Gelijktijdig wordt door dit beeld een dwang geschapen, waaraan de slachtoffers van de poppenmakers moeten blijven beantwoorden, want indien men eenmaal een dergelijk publiek profiel van u heeft gemaakt zult u met al uw daden binnen het kader daarvan moeten blijven. Het is duidelijk, dat op deze wijze een zeer misleidende situatie kan ontstaan.

Wanneer vele voorname mensen op aarde voortdurend en consequent anders worden voorgesteld, dan zij in wezen zijn, zal niemand meer in staat zijn zich een werkelijk beeld van de toestand te maken. Indien dit ontwerpen van valse profielen alleen maar voor mensen zou worden toegepast, zouden wij hiermee nog vrede kunnen hebben. Dan zouden wij zeggen: Uiteindelijk zal de aap toch wel uit de mouw komen! Men gaat veel verder met dit bewust en vakkundig scheppen van valse schijn. Men maakt ook profielen voor bepaalde politieke en religieuze bestrevingen. Daarmee gaat men steeds verder, zodat de waarheid meer en meer verborgen wordt achter de door de deskundigen ontworpen voorstellingen, die meer "public appeal" hebben. Ook op zakelijk terrein treffen wij soortgelijke praktijken met toenemende frequentie aan. Daarom lijkt het mij nuttig eens na te gaan, hoe ver deze verschijnselen zich in uw dagen uitstrekken en op welke wijze men, ondanks alle vervalsing van de werkelijkheid, onder de schijn nog de werkelijke waarden kan herkennen. Om duidelijk te maken, hoe dit alles werkt, begin ik met een gelijkenis.

Er was eens een staatsman, die Jan Jansen heette, ofwel John Doe. Oorspronkelijk was deze Jan een heel gewone man, die wel eens last had van driftbuien. Ook kon hij aardig praten. Door een toeval raakte hij verzeild in een politieke partij. Omdat hij het daar steeds met de meerderheid eens was, steeg hij in rang. Op den duur werd het zo zijn taak om partijcongressen te openen, eerste stenen te leggen, kortom te representeren en al datgene te doen, waarvoor een onbenul met goede voordracht en vele woorden bruikbaar pleegt te zijn. Er kwam een dag, dat de partij besloot, dat er behoefte was aan een staatsman, die de partij in het openbaar op gunstige wijze kon vertegenwoordigen. Men wenste, dat de partij een president of minister-president zou voortbrengen. Omdat er nu niemand was, die zo gemakkelijk te beïnvloeden en te leiden was als Jan Jansen, niemand, die zozeer naar de eer van een presidentschap begeerde als deze Jan, besloot men hem te doen kiezen. Men heeft echter niets aan iemand, wiens enige eigenaardigheden zijn, dat hij ruzie pleegt te maken met zijn vrouw, op waardige wijze eerste stenen weet te leggen en ervan houdt op bed een kopje thee met een beschuitje te genieten. Zo iemand is niet markant genoeg.

Dus er moest iemand geschapen worden, die wél voldoende "public appeal" had. Daarvoor had men echter zijn specialisten, die onmiddellijk in het geweer kwamen. Allereerst moest Jan naar een schoonheidsspecialist. Daar werd nagegaan, hoe de kop van Jan zo markant en attractief mogelijk kon worden gemaakt. Zijn kapsel, zijn teint, ja, zelfs de geur van zijn toiletartikelen werd na rijp beraad vastgesteld. Omdat een belangrijk staatsman in deze dagen behoefte heeft aan een stralende glimlach, waarachter hij zijn werkelijke mening en zorgen kan ver-

bergen, werd hij vervolgens door een model geschoold in het glimlachend tonen van stralend zelfvertrouwen. Het model was overigens werkelijk deskundig, want het had met de eigen stralende glimlach reeds kapitalen verdiend door reclame te maken voor verschillende merken tandpasta. Nog veel meer dingen moest Jan leren. Toen hij eindelijk wist, hoe op de juiste wijze te glimlachen en op welke wijze men honderden handen hartelijk en vriendschappelijk kan drukken, zonder er ook maar verder bij na te denken, kwam de tijd om propaganda te gaan maken. Nu had onze Jan, onze John Doe, geen enkele bijzondere eigenschap. Alleen kon hij een beetje gitaar spelen. Op het eerstvolgende partijcongres speelde hij dus op zijn gitaar en zong hij de Ballade van de Stervende Soldaat. Omdat hij zoveel applaus kreeg, deed hij - tegen de voorschriften van zijn poppenmakers in - er nog een toegift bij en zong: "Kom van dat Dak af". Vooral dit laatste lied bleek een groot succes te zijn.

De poppenmakers lieten onmiddellijk het verhaal in alle kranten publiceren en voegden er aan toe: "Jan Jansen is een man, die voor de moderne tijd niet uit de weg gaat. Hij heeft inzicht in de moderne problemen, gevoel voor moderne ritmen en toonde door de keuze van zijn liederen een opvallend gevoel voor humor". Daarmee was Jan verplicht om steeds gevoel voor humor te tonen, zodat men voor hem onmiddellijk een aantal onderbetaalde scriptschrijvers van de TV weg engageerde, om een passend script voor elke toespraak te ontwerpen.

Niemand weet, hoeveel droevige en drukke uren onze eierzuchtige Jan achter gesloten deuren doorbracht om zijn "originele" en "spontane" gesprekken en toespraken op de juiste wijze te leren uitspreken. Elke pauze en elk gebaar werd gerepeteerd onder toezicht van een groot acteur. Het ergste was nog, dat hij al zijn "spontane" speeches geheel van buiten diende te leren. Dat voerde zo nu en dan wel tot verwarrende situaties, zoals de keer, dat hij een toespraak voor de Bond van Dubbel-Orthodox-Gereformeerde Landbouwers per ongeluk verwisselde met de toespraak, die hij voor diezelfde dag had moeten voorbereiden i.v.m. de jaarlijkse bijeenkomst van de Bond van Nudisten, Zonnebaders en Maanaanbidders. Hij wist met zijn gepatenteerde glimlach alle dreigende moeilijkheden te omzeilen en uiteindelijk - dankzij zijn aide (assisient Red.) - zelfs zijn reputatie als kundig en humoristisch staatsman nog aanmerkelijk te vergroten. Dankzij de inspanning en moeite van vele mensen werd zo de pop geschapen, die door het volk werd gekozen.

Natuurlijk was Jan nog steeds dezelfde Jan, maar nu reed hij in een grote auto, vergezeld van een politie-escorte en bracht officiële bezoeken aan zijn collega's in andere staten. Met een eigen vliegtuig vloog hij heel de wereld door en confereerde, hield toespraken en zei belangrijke dingen, maar geen woord, dat hij in het openbaar sprak, was ooit van hemzelf. Zoals geen enkel van de besluiten, die hij nam, werkelijk zijn eigen besluit was. Jan Jansen, mister John Doe, was een pop geworden, die door draadtrekkers achter de schermen kundig gemanipuleerd werd. Zelf beseftte hij dit niet. Hij meende, dat hij inderdaad een kundig en energiek staatsman was, zoals de gehele wereld dit meende. Toch was geen gedachte in zijn hoofd werkelijk zijn eigene, was geen woord, dat hij sprak, werkelijk 't zijne. Toen hij later begraven werd, sprak een ieder: "Hier rust een groot staatsman". Er waren maar enkele mensen, die daarover anders dachten: de poppenmakers. Deze zwegen en merkten onder elkaar enkel op: "Een voorbeeld te meer van alles, wat je met een eigenzinnige leeghoofd kunt bereiken".

Hier heb ik u dan een verhaal verteld, dat zeer dicht bij de werkelijkheid staat. U hoeft mij niet te geloven, grijp maar naar de kranten en lees. Dan zult u de poppenmakers aan het werk zien en hun techniek herkennen. "Het grote gevaar van het tabaksmisbruik. Het gevaar van nicotine: de oorzaak van longkanker". Dat staat met grote letters in elk blad. Met even grote - of grotere - letters treft u ook de tegenpropaganda aan: valse cijfers, geen eerlijke proef. Roken is niet schadelijk, wanneer men het maar beheerst doet en ons merk rookt..... Men durft het niet aan te stellen, dat: wie rookt, gezonder is. Maar als het even kon, zou men ook dit willen doen. Lees dan dezelfde kranten nog eens, maar nu alleen lettende op de kleine lettertjes. Dan vindt u, in een hoekje verborgen: In vele industriegebieden werd vastgesteld, dat in toenemende mate honden en andere huisdieren aan longkanker sterven. Volgens deskundigen is dit te wijten aan een toenemende verontreiniging van de lucht door giftige gassen van voertuigen en fabrieken.... Dat zijn maar kleine en onopvallende regeltjes. Zelfs een schandaalblad durft het niet goed aan met dergelijke feiten eens heerlijk schandaal te gaan schoppen. De adverteerders, weet u! Uit een stelling kiezen vóór of tégen de tabak kan

men nog munt slaan. De vervaardigers van tabaksartikelen zullen immers méér moeten adverteren om hun afzet te kunnen handhaven. En de bestrijders van de tabak vinden een voordeel in propaganda voor hun denkrichting en mogelijk zelfs politieke invloed. Maar eerlijk toe te geven, dat de lucht verontreinigd wordt, dat men in de steden eigenlijk alleen nog maar elektrisch aangedreven voertuigen toe zou moeten laten, kost teveel aan kapitaal aan veranderingen en vernieuwingen, tast teveel zakelijke belangen aan, want vele vervoersbedrijven en andere zaken zouden daardoor schade leiden. Wanneer men zou gaan eisen, dat elke gekende methode om uitlaatgassen en fabrieksrook te ontgiften, toegepast dient te worden, zou dit eveneens veel te duur worden. Dan worden de beleggingen aangetast.

Indien men aan de toenemende graad van longkanker onder de bevolking niet kan ontkomen, is het beter een niet geheel juist profiel van de ziekte en haar oorzaken te doen ontwerpen, waarbij het veelvuldig voorkomen van de verschrikkelijke kwaal geheel geweten kan worden aan het door de mensen zelf teveel gebruiken van tabak. Is dit laatste juist of onjuist? Ik mag niet zeggen, dat het zo of zó is. Wel mag ik van dit alles het mijne denken en de hoop uitspreken, dat ook u zelfstandig hierover eens nadenkt.

De longkanker heeft een dubbele profiel. Welk is het meest juiste? Vroeger rookten vele mensen evenveel of meer, meer dan nu geschiedt. Toch werden onder hen betrekkelijk weinigen het slachtoffer van de longkanker.

Ook in de politiek treffen wij dubbele profielen aan. Laat ons als voorbeeld een denkbeeldige staatsman nemen, die Nikita Nikolaïwitsch genoemd wordt. Stel, dat deze mens in feite een "Streber" is; een man, die bereid is over lijken te gaan, wanneer dit zijn eigen voordeel is. Hij is geen vlekkeloze figuur, verre van dat, maar hij meent het verder toch eigenlijk wel eerlijk. Hij wil werkelijk voor volk het beste bereiken. Voortgekomen en opgegroeid in een bepaald systeem kan hij haast niet anders dan uit dit systeem zijn oplossing voor zijn problemen zoeken. Hij is deel van het systeem. Wanneer de waarde van dit systeem niet erkend wordt, zal hij - waar hij zichzelf daarmee één acht - een erkenning van dit systeem met alle middelen afdwingen. Hij zal niet bereid zijn iemand te vertrouwen, die begint hem en zijn systeem á priori te veroordelen. Verder is deze mens in zich verdeeld en verscheurd door de vele gevaren, die hij moet trotseren om zijn positie te handhaven. Toch mag worden gesteld, dat deze staatsman werkelijk achting en liefde voor zijn medemensen heeft. Zijn gemoedelijkheid is niet alleen maar schijn, zijn menselijkheid is eerlijk gemeend, ook wanneer zij uit gaat van stellingen, die alleen door de aanhangers van het systeem kunnen worden aanvaard.

In het binnenland, zijn sinds lang de poppenmakers bezig. Natuurlijk: Nikita mag geen werkelijke afgod meer worden. Het zou pijnlijk zijn om - nu zijn als afgod vereerde voorganger juist naar China is afgeschoven - een tweede maal een afgod te moeten afzweren en over te doen aan bv. Albanië of Joegoslavië. Zij scheppen het profiel van een rondborstige, vrolijke man, met inbegrip voor alle eenvoudige mensen: oprecht, betrouwbaar, joviaal. Een man, die geen twijfels kent, onmiddellijke beslissingen weet te nemen en scherp inzicht heeft in alle interne en externe aangelegenheden van de staat. Een man, waarop men kan vertrouwen, iemand, die steeds de gehele waarheid weet te zeggen, zonder aanzien des persoons.

In dit profiel geloven de poppenmakers niet. Ook Nikita gelooft hierin niet geheel, maar het volk gelooft hierin wél en daarom gaat het. "Nikita is een man, waarop je kunt vertrouwen, een man, die de moed heeft om de vijandige wereld tegemoet te treden en steeds weer weet te bewijzen: Wij, het volk, zijn de beteren, de sterkeren". De buitenwereld kan een dergelijk profiel, of zelfs de waarheid, niet gebruiken. Ook hier beginnen de poppenmakers hun werk. Zij kunnen immers geen enkele goedkeuring of achting toelaten voor een staat, een structuur, die het kapitaal, de basis van hun wereld en hun macht, wil uitroeien? Daarom tonen zij het beeld van iemand, die met een bedrieglijke grijns en moord in het hart, steeds weer verraad pleegt. Iemand, die met een pistool in zijn zak en een dolk in zijn hand rondgaat om - onder vriendelijke woorden - een ieder neer te steken. Een man, die zegt de vrede te willen, maar ondertussen de oorlog begint. Een man, die steeds weer onrecht begaat, concentratiekampen volstopt, altijd weer met dezelfde huichelachtige glimlach. Zij vullen hun profiel aan door een ieder erop te wijzen, dat deze man niet eens manieren kent, ook al zal hij zich er met veel

aplomb altijd wel weer doorheen slaan. Een mens, die geslepen is, onbetrouwbaar en gevaarlijk, maar uiteindelijk toch ook nog weer dom.

Dit is een voorbeeld, maar overal zijn de poppenmakers aan het werk. Bijna iedere staatsman heeft tegenwoordig twee of meer aangezichten. Wat u gelooft en denkt, is niet meer afhankelijk van de werkelijkheid, maar wordt eerder bepaald door de poppenmaker, die u onder zijn invloed weet te krijgen. U meent misschien, dat dit alleen maar voorkomt bij zeer belangrijke staatslieden. Mag ik u herinneren aan Ivar Kreuger? De poppenmakers in zijn dienst wisten te vertellen: Deze man is een zegen voor de staat. Een man, die alles voor de kleine luiden doet. Deze man verdient onze steun. Wij moeten hem eren met het Legion d'honneur. Dit is een financier, die alles kan..... Het beeld, dat het grote publiek van Kreuger had, was het beeld van een halve Godheid, die vol goedheid een ieder in zijn zegeningen liet delen. In feite was Kreuger niet de oplichter, die men later uit hem heeft willen maken, of de onfeilbare halfgod, die men overal meende in hem te zien. Hij speelde echter zijn rol goed. Kort voor zijn zelfmoord, toen hij niet meer wist, waar hij het geld vandaan moest halen, reed hij met zijn wagen naar de rennen te Longchamps, waar hij grote bedragen verwedde. Hij tekende op lijsten voor liefdadigheid met grote bedragen in en deed nog verschillende goed gepubliceerde schenkingen. Hij móest blijven beantwoorden aan het profiel, dat men voor het publiek had geschapen. Ook hier speelden de poppenmakers reeds een belangrijke rol zoals in de gehele geschiedenis.

In uw dagen heeft men voor het eerst belangrijke experts, die niets anders doen dan met alle middelen de gewenste valse schijn te wekken, het gewenste, maar onware beeld te geven van een ieder en alles. Dit noemt men: public relations. Deze reclameagenten bouwen allang niet meer alleen beelden voor u op van producten, maar maken eveneens beelden voor u van mensen, van een godsdienst, van een politieke partij, of een ideaal. De man, die eerst alleen het Coca-colaplaatje en het Pepsodent-meisje tegen de aanplakborden smeerde, verkoopt u nu politieke stellingen, geloof, esoterie, economie, alles, wat u maar wilt. Maar het beeld, dat hij u geeft, is nimmer waar. Het is een pop, een levenloze vervalsing.

Wanneer u hierover zo eens nadenkt, rijst onwillekeurig de vraag:

Wat is er dan nog, waarop ik kan vertrouwen? Wat is dan de waarheid omtrent al die mensen, waarop ik dan toch maar dien te vertrouwen, of die ik dien te verwerpen, zoals Kennedy en Chroesjtsjov, de Quay, Luns, Burger enz.? Wat is de waarheid omtrent de Unilever en Philips? Wat is de waarheid omtrent de kerk, wat is de ware achtergrond, wanneer men ons vertelt, dat bepaalde handelingen of leringen goed, dan wel kwaad zijn?

Hoe meer men beseft, dat men alleen maar een zorgvuldig voorbereid beeld krijgt te zien van alles, wat belangrijk is, ook voor uw eigen leven en geluk, hoe sterker het verlangen zal worden, achter de maskers te zien, te beseffen, wat er eigenlijk achter alle poppen schuilgaat. Wanneer men een pop wil ontmaskeren, zal het nooit gelukken precies te zeggen, wat de waarheid is. Iemand, die een bepaalde rol speelt, een lange tijd, zal op den duur daarmee zó vergroeien, dat hij zelf niet eens meer beseft, dat hij een rol speelt. Wanneer wij te maken krijgen met mensen, die afhankelijk zijn van het beeld, dat zij van zich voor het publiek hebben opgebouwd - als bv. Zsa Zsa Gábor, of Marlène Dietrich - dan blijkt het moeilijk te zijn de werkelijke mens te ontmoeten. Zij blijken zich steeds te gedragen volgens het beeld, dat zij eens voor u geschapen hebben. Wanneer men van een bepaalde leer of stelling een vals beeld geeft, zo zullen allen, die het werkelijke beeld kennen, zich zozeer verplicht gevoelen het valse beeld te handhaven, dat zij niet meer geheel naar het eigenlijke wezen van hun stelling of geloof zullen durven en kunnen handelen.

Wanneer u de grootste misdadiger van de wereld neemt en voor hem een beeld van welwillendheid en weldadigheid scheidt, waardoor hij in de ogen van alle mensen deze eigenschappen dus bezit en zijn slechte eigenschappen niet, dan zal hij op den duur niet meer in staat zijn anders dan goed te doen naar buiten toe. Van binnen blijft hij nog even gemeen als voordien, maar t.o. zijn medemensen kan hij niet anders meer reageren dan door de voor hem geschapen pop wordt bepaald. Daarom kan men populaire figuren nooit werkelijk kennen. Daarom zal de pop, die geschapen werd, steeds een grote - zo niet overheersende - invloed uit blijven

oefenen. Daarom is het verstandiger ons niet af te vragen, wat er schuilgaat achter de pop, het masker, maar ons eerder af te vragen, wat de resultaten zijn. Wanneer wij nu de resultaten bezien, blijken er verschillende eigenaardige conclusies mogelijk.

Voorbeeld: In het begin zien wij president Kennedy optreden als een wilskrachtig en tamelijk heethoofdig, maar zeer moedig man. Hij wordt nog wel eens ergens terug gehouden, maar stort zich toch zonder enige aarzeling in het Cubaanse avontuur. Later blijkt hij steeds voorzichtiger te worden en zich steeds meer terug te trekken. Steeds weer treffen wij in zijn woorden en de daden - die uit hem schijnen voort te komen - de neiging aan een compromis te zoeken. Deze verandering lijkt op het eerste gezicht wonderlijk, maar bij enig nadenken zal men begrijpen, dat een te wilskrachtig man als Kennedy, niet zonder meer zijn eigen wegen zal kunnen blijven volgen: Hij is géén goede pop! Daarom wordt er pressie op hem uitgeoefend en wordt hij i.p.v. een vastberaden man steeds meer een man vol voorzichtigheid en inzicht.

Wat zijn hier de feiten? De beloften en verklaringen waren in het begin steeds duidelijk zonder voorbehoud en werden zo goed mogelijk gehouden. Alle beloften en verklaringen van de laatste tijd zijn voor velerlei uitleg vatbaar; de daden blijken eerder uit opportunisme, dan uit eerlijke overtuiging voort te komen. M.a.w.: men schept een schijn van rechtlijnigheid en ruimheid van denken, maar de praktijk blijkt een meer dan normale dosis van bekrompenheid, egoïsme enz. in te houden. Let wel: Ik stel niet, dat Kennedy zo is, ofwel dat het volk van de USA zo is. Ik stel alleen, dat uit de voor u controleerbare handelingen en politieke verklaringen van de USA dit af te leiden is. Op de achtergrond staat de braintrust, de politieke partij. Het zijn de mensen daarin, die in feite aan de touwtjes trekken. In Rusland ziet u Chroesjtsjov. Deze in uiterlijke schijn zo onverdraagzame en sterke man blijkt voortdurend pogingen te doen om zichzelf te handhaven en desondanks tot een vergelijk te komen. Wanneer hij opschept, blijkt dit kennelijk evenzeer te geschieden om eigen volk te imponeren, als om de buitenwereld te overbluffen. Aan de andere kant tracht hij in feite een middenweg te vinden tussen de binnenlandse noodzaken en de mogelijkheden van de internationale vredespolitiek. Wanneer hij opeens veel harder optreedt, of opeens vele onverwachte verklaringen aflegt, die met zijn karakter in strijd lijken te zijn, zo moeten wij ook hier aannemen, dat de poppenmakers in Rusland, degenen, die hem manipuleren, hem deze wijziging hebben voorgeschreven.

Wanneer wij de politiek bezien, blijkt, dat op zich geheel eerlijke mensen beloften doen, die zij niet blijken te kunnen houden. Bv. de belofte, de eenheid en de rechten van Nederland en Overzeese gebiedsdelen te handhaven en alle burgers van het rijk te beschermen. Indien wij nu bemerken, dat dezelfde persoon na enige tijd toegeeft dit niet te kunnen doen, terwijl de feitelijke omstandigheden zich slechts weinig gewijzigd hebben, dan moeten wij daaruit de gevolgtrekking maken, dat deze mens gemanipuleerd wordt door anderen, die niet zozeer op de voorgrond treden. Dit betekent, dat wij zaken en partijen niet meer kunnen beoordelen naar de mensen, die aan hun hoofd staan, terwijl ook staatslieden niet meer op hun eigen wezen en persoonlijkheid mogen worden beoordeeld, zodra het gaat om politieke zaken.

De doorsnee mens in deze tijd laat zich door de poppenmakers bepaalde personen of partijen verkopen, want de massa let alleen op het uiterlijk, alleen op de beloften en de schone schijn van het ogenblik. Men zal alleen aan de resultaten kunnen zien, wat in beloften, dreigingen enz. werkelijk waar is. Wanneer iemand u een belastingverlaging belooft, maar na zijn verkiezing zegt, dat dit niet onmiddellijk mogelijk is en uiteindelijk de gehele belofte blijkt te hebben vergeten, dan kunnen wij rustig stellen, dat hier sprake is van bedrog, want dit had men reeds tevoren kunnen overzien. Natuurlijk zal men alles verklaren met noodzaken, gebrek aan mogelijkheden enz., maar in feite heeft men u verblind met een kunstmatig geschapen masker, dat niet met de werkelijkheid verbonden is. Wanneer iemand u belooft u een steeds grotere vrijheid en zekerheid te verschaffen, terwijl hij meer van uw vrijheid en inkomen opeist, u daarvoor steeds minder terug gevende, dan blijkt hierdoor alweer, dat in feite bedrog wordt gepleegd. Dit blijft gelden, ook wanneer de mens, wiens kunstmatig profiel gemanipuleerd wordt, op zich ook nog zo goed en eerlijk is.

Wanneer men u vertelt, dat de kerk alleen voor de vrede werkt, maar u bemerkt gelijktijdig, dat men steeds fellere acties begint om meer tegenstanders en anders-denkenenden in het nauw

te drijven. Wanneer vredesapostelen een oorlog beginnen, omdat zij zich in hun opvattingen van wat vrede dient te zijn, niet wensen te beperken en aan te passen bij de inzichten en mogelijkheden van anderen, dan kunnen de stellingen, waarvan men uitgaat, zeer wel juist en belangrijk zijn, maar men geeft u een vals beeld van het geheel, wanneer men zegt alleen op basis daarvan te streven. Zelfs indien men daarop doet volgen, dat het voor de mensheid en het heil van de mensheid zelf noodzakelijk is op hun vrijheid van doen en laten een levensbeschouwelijk gezag uit te oefenen. Bemerkt u, dat dit laatste de overhand heeft, dan kunt u - ondanks alle schone schijn en alle op zich levenswaardige pogingen - zeggen: "U bedriegt ons. U wenst alleen een vrede, waarin u alle gezag aan uzelf hebt getrokken!"

Uit deze voorbeelden blijkt nu wel, wat ik met mijn titel bedoelde, waar ik met mijn onderwerp op wil wijzen. U, mijne vrienden, wordt in de wereld door de mensen en machten achter de schermen gemanipuleerd. Misschien kunt u ook van ons zeggen, dat wij u trachten te beïnvloeden, dat wij u willen voeren naar een eenzijdig en zeer bepaald handelen en denken. Dit kan tot op zekere hoogte waar zijn. Toch zal er tussen onze pogingen u onze inzichten te doen delen en de beïnvloedingen vanuit uw eigen wereld, een duidelijk kenbaar verschil zijn: Waar wij trachten u onze inzichten duidelijk te maken zonder daarbij uw eigen vrijheid van handelen en inzichten ook maar enigszins verder aan te tasten, vergen de mensen op de wereld van u maar al te vaak, dat u zonder zelf te denken, zonder eigen inzichten, of oordeel, hun stellingen als enige waarheid aanvaardt.

Wanneer men u de vrijheid laat om zelf te beslissen, wanneer men u niet bindt, doch slechts tracht te overtuigen, zal van een pop, een masker, slechts zelden sprake zijn. Zolang men uw eigen denken, inzicht, geloof, blijft respecteren, is er sprake van een levend en werkelijk wezen. Op het ogenblik, dat men u iets voorstelt, juist of niet, en daaraan tracht te binden met uitsluiting van uw eigen vrijheid tot handelen en denken, heeft u te maken met een pop. Wanneer iemand of iets omtrent zichzelf verklaringen aflegt, die absoluut onjuist zijn en u deze tracht op te dwingen als volledige waarheid, is er sprake van een vorm van bedrog. Dan zijn de poppenmakers weer aan het werk. De geestelijke wijsheid, die, voor u zowel als voor ons, zo belangrijk is, houdt in, dat elke mens op zijn wijze zijn God moet vinden. Want er bestaat nu eenmaal geen genormaliseerde God, aangepast aan menselijk denken en de door mensen opgestelde wetten en normen. Er is nu eenmaal geen standaard God, in standaard verpakkingen uit te delen, een God, die in vastgestelde porties is verdeeld en verpakt in blik, din à 1716, voor duurzaamheid is enig zout toegevoegd. Dit bestaat nu eenmaal niet.

Toch zijn er mensen en groepen, die doen of dit wel mogelijk is, ja, zelfs het enig juiste. Deze mensen zeggen: Wij hebben de enig juiste God. Deze God is voor een ieder precies gelijk..... Een ieder zal deze God op dezelfde wijze moeten dienen en beleven. Dit kan niet, omdat nu eenmaal elke mens weer anders is. Wanneer ik tegen u zeg, dat u allen voor dezelfde studie even geschikt bent, of dat u allen het meest geschikt bent om metselaar te worden, lacht u om deze stelling. U kunt en durft dit controleren. Nog wel. Daarom zegt u: Dit is dwaas.... Indien ik u ga vertellen, dat God door een ieder gelijkelijk moet worden aanvaard en volkomen gelijk moet worden beleefd, kunt u dit niet onmiddellijk in de wereld buiten u nagaan. Dan bent u geneigd te stellen: Degenen, die daarover spreken, zullen wel weten, wat waar is. Wanneer ik anders denk en beleef, is dit dus mijn fout.... Wanneer men God zó benadert, wordt ook God een marionet, een pop. Dan is uw God niet veel meer dan een buiksprekerspop, die alleen de woorden uit van mensen, die op deze wijze vanuit hun verborgenheid hun medemensen willen beïnvloeden en beheersen. Zij kunnen dit misschien met de beste bedoelingen tot stand brengen, maar oneerlijk blijft het. Onwaar blijven hun stellingen en uitspraken eveneens. De misvattingen, die hieruit rijzen, zijn legio.

Grote groepen mensen gaan stellen, dat hun geloof het enig ware is, dat hun moraal de enig juiste is, dat hun wijze van leven de totale waarheid weergeeft. Maar geen menselijk denken is ooit in staat geweest de totale waarheid te beseffen, of te omschrijven. Men kent de totale waarheid niet. Vraag u dus steeds weer af: wat zijn de kenbare resultaten?

Bedenk verder, dat de aanslagen, die men op uw vrijheid van denken en leven doet, steeds attractief zullen worden gemaakt. Wanneer ik de mensen zou gaan vertellen, dat zij alleen maar in mij behoeven te geloven om het eeuwige leven te bezitten - zonder dood of lijden -

zijn er altijd weer mensen, die dit aan willen nemen. Wanneer ik de stervende gelovigen weg verklaar door te zeggen, dat zij geen ware gelovigen zijn, zullen zeer velen zich door de attractieve pop - de schijnstelling - laten binden en alles offeren voor iets, wat in wezen niet eens bestaat.

Wanneer ik u een hemel beloof en - dank zij Gods rechtvaardigheid - wraak op al uw vijanden, zult u daarvoor veel over hebben. Wanneer ik u vertel, dat u - door u nu te beperken - over 10 jaren in de ware welvaartsstaat zult leven, waarin niemand meer behoeft te werken en de staat zonder kosten of moeite uwerzijds alles voor u in orde zal maken, dan klinkt dat eveneens zo aantrekkelijk, dat menigeen zijn heil en welzijn daarvoor in de waagschaal zal stellen. Wat men wenst, wat men begeert, wil men immers zo graag geloven. De stellingen zijn altijd weer aanvaardbaar genoeg, de argumenten klinken steeds weer redelijk. Maar wat is de praktijk? Heeft men misschien al eerder gefaald, zijn beloften niet vervuld? Heeft men misschien een wissel getrokken op een oncontroleerbare toekomst, terwijl men zelf eerder in het heden bouwt en op die toekomst niet zo zeer schijnt te rekenen?

Vergeet één ding niet: De waarheid openbaart zich niet in de beloften voor morgen, of het beroep op het verleden. Zij is alleen kenbaar uit de feiten van vandaag. Ongetwijfeld is er een kosmische waarheid. Maar deze kan niet verschillen, naarmate zij door a of b wordt verkondigd. Wel zal zij sterk verschillen, wanneer zij geuit wordt als pop a of pop b; want de pop, het masker, verbergt immers iets anders dan de kosmische waarheid? Wanneer u ontdekt, dat u, met een masker, met een niet werkelijk wezen, geconfronteerd wordt, dient u zich steeds weer te herinneren, dat een masker alleen gebruikt wordt, indien men de werkelijke omstandigheden en mogelijkheden wil verbergen. Anders is het opbouwen van een pop of masker nutteloos, te kostbaar en te moeilijk om te overwegen. Denk ook niet, dat een pop, masker, altijd alleen maar wordt opgebouwd door enkele belanghebbenden. Soms geschiedt dit door een geheel volk, of een belangrijk deel ervan. Heeft u zich wel eens afgevraagd, waarom zoveel buitenlandse tijdschriften interessante verhalen en zelfs schandaaltjes over uw vorstenhuis publiceren, terwijl u hiervan in de Nederlandse bladen en tijdschriften niets aantreft? Hier hoort u wel weer van alles over bv. het Engelse koningshuis enz..

De redenen? Een koningin is ook in uw dagen nog heilig en onaantastbaar in eigen land. Het is een pop, een ideaal, dat men zich als natie heeft gevormd. Met de werkelijke mensen, die daarachter schuil gaan, heeft een dergelijk beeld slechts weinig gemeen. Soms wordt een dergelijke pop een tijdlang beziel. Dan kan men het land, waarin dit geschiedt, gelukkig prijzen; zoals Nederland op het ogenblik. Want achter de pop van koninklijke waardigheid en gezag, achter het uiterlijke beeld, waarin alles steeds weer zo vriendelijk, waardig en prettig is, gaan mensen schuil, die werkelijk leven en denken, die werkelijk een hoger geestelijk bewustzijn hebben. In Nederland heeft u - achter het masker van de vorstelijke waardigheid - te maken met mensen, die werkelijk vanuit zich trachten te denken en te handelen en tenminste niet geheel beheerst en geschoven worden door anderen.

U behoeft niet ver naar het zuiden te gaan om een omgeving te vinden, waarin de banden heel wat stijver zijn geknoopt, waar vorstelijke personen meer de poppen zijn van een hof. Mensen, die misschien gaarne zichzelf zouden willen zijn, maar steeds weer worden geperst in een keurslijf van gebruiken en noodzaken, slaven van de meningen en wil van anderen, buiten eigen wil, maar hulpeloos gebonden aan het protocol, steeds weer eigen inzichten, wil en streven verloochende, steeds weer een schijnbeeld scheppende, i.p.v. werkelijke en levende wezens te zijn voor het volk, dat hen eert. Verbaast het u desondanks, dat men in andere landen wel over Nederland en in Nederland wel over de vorsten van andere landen schrijft? Dit is zo, omdat er een soort afspraak bestaat. In dit verband kunnen wij moeilijk spreken over censuur. Censuur is weer iets anders; maar het is een automatische terughoudendheid.

Indien men daartegen eens zondigt - denk aan de gevolgen van bepaalde publicaties in Engeland omtrent de vorstelijke fotograaf en de gezellige reizen van Philip naar Zuid Amerika - wordt er een storm ontketend. Dan tracht men met alle middelen de brutalen de mond te snoeren. Wanneer vorsten zich eens als mensen gedragen en anderen komen daar achter, steekt er vaak een stroom van verontwaardiging op. Waarom? Er is een afgodsbeeld aangestast. Een pop dreigt teniet te gaan. Te zeggen, dat er op dit terrein een regelrechte censuur

bestaat, is - evenals op menig ander terrein - voor uw eigen land wel overdreven, maar de zuivere waarheid hoort u toch ook niet, omdat men nu eenmaal niet de feiten alleen wenst te vermelden, zoals zij werkelijk zijn.

De achtergrond van dit alles is o.m., dat u door gedeeltelijke waarheden en het handhaven van de schijn zo gemakkelijk zoet gehouden wordt. Dit alles kunt u weer zelf controleren en de juistheid van het gestelde nagaan, door u bezig te houden met de verschillen in interpretatie en berichtgeving in de internationale pers. Indien nu een dergelijke afspraak over geheel de wereld zou bestaan, of over een groot deel hiervan, zult u de onjuistheden, de verdraaiingen en terughouding van feiten niet zo gemakkelijk meer kunnen constateren. Toch kunt u zelf wel nagaan, dat men bepaalde feiten nimmer zal willen publiceren, over geheel de wereld niet. Stel bv., dat tijdens een z.g. belangrijke conferentie enkele staatslieden en hoogwaardigheidsbekleders slaags zijn geraakt. Dat kan men u niet vertellen. Men zal immers alles steeds waardig en mooi moeten houden, opdat u niet beroofd wordt van uw verering voor de poppen, de maskers, waarachter deze mensen door de poppenmakers verborgen werden.

Al teveel gaat men uit van het standpunt, dat de mens niet de waarheid moet vernemen, maar eerder iets moet hebben, waar hij tegen op kan zien. Want, zo stelt men, alleen wanneer de mensen een verering, een aanbidding voor hun leiders kennen, zal het hen mogelijk zijn de mensheid naar het goede, naar het einddoel te voeren. Dit is echter zelfmisleiding. Wanneer iemand stelt, dat hij de christelijke naastenliefde steeds en intens beoefent, maar gelijktijdig een ander ras uitstoot en niet als bestaande uit gelijkwaardige mensen wil beschouwen, de leden van dit ras vernedert, vervolgt enz., zo blijkt uit zijn gedrag, dat hij niet waarlijk christen is, dan is zijn naastenliefde niet eerlijk, maar onoprecht. Op die feiten mag men afgaan bij het bepalen van zijn houding. Wanneer iemand stelt christen te zijn, en gelijktijdig zijn medemensen gelden en goederen tracht te ontnemen, is hij geen ware christen.

Wanneer iemand als priester, dominee, leraar e.d. stelt, de dienaar van de gemeenschap te zijn, maar gelijktijdig tracht die gemeenschap te regeren en geheel naar zijn hand te zetten, blijkt hij niet waarlijk een waardig priester, leraar enz. te zijn. Op deze kenbare feiten mogen wij onze houding baseren. Zij zijn deel van de waarheid, die de poppenmakers ons zo gaarne onthouden. Natuurlijk kunnen wij hieraan toevoegen, dat de waarheid van bv., de christelijke leerstellingen door het gedrag van christenen en hun leiders niet kan worden aangetast. Ik ben onmiddellijk bereid dit toe te geven; maar dan wordt deze leer, deze waarheid, op duizenderlei manieren misbruikt. Een reden om deze leerstellingen enz. met enig voorbehoud te benaderen. Zelfs mensen, die werkelijk iets bereikt en gepresteerd hebben, worden later vaak tot poppen gemaakt, zoals bv. Titov en Glenn. Deze mensen, die ongetwijfeld moed en bekwaamheid bezitten, die werkelijk iets gepresteerd hebben, worden tot idolen gemaakt, van wie men veel zal aanvaarden, wat men van anderen zou afwijzen. Zoals een bepaalde staat haar ruimtevaarders pousseert, zal een filmmaatschappij haar laatste starlet pousseren en zal een kerkgemeenschap haar laatste heilige wonderen, of openbaringen, etaleren.

Op dezelfde wijze brengen de z.g. grote denkers en filosofen steeds weer hun stellingen en opvattingen onder de aandacht van de mensen. Niet met een alleen op de verdienste van de stelling en opvatting zelf afgaande, maar door haar via gezaghebbende personen, of op opzienbarende wijze aan de mensen kenbaar te maken. Vaak toont men u belangrijke dingen, maar men weigert u de mogelijkheid te geven ook te beseffen, wat daar allemaal achter schuilt. Betreurenswaardig is het, dat het maken van poppen, van schijnvormen, ook met de beste bedoelingen, wordt beoefend. Dat men tracht de mensen een zekere kennis of inzichten bij te brengen, maar niet de mogelijkheid heeft - of het niet wenselijk acht - op de werkelijke achtergronden in te gaan. Dan krijgen wij in een tijdschrift een - overigens zeer boeiend - betoog van Dokter X over kanker, terwijl Dokter Y een verhandeling in voor allen begrijpelijke termen schrijft, die in populaire termen duidelijk maakt, hoe furunkels - steenpuisten - ontstaat. Dokter Z vertelt u, hoe u zich het beste tegen zonnebrand kunt beschermen. Allen menen zij het goed, maar zij kunnen niet toegeven, dat zij zelf niet alles weten, hun eigen onzekerheid verbergende. Over de onwetendheid op het gebied van kanker bv. en het falen van alle gangbare therapieën kan men eenvoudig niet spreken, omdat men immers het gezag van de medische stand niet wil aantasten. Daarmee ontstaan valse beelden van ziekten, hun gevaren en de mogelijkheden deze te genezen.

Nog gevaarlijker zijn de goed menende wetenschapsmensen, die u geruststellen door u te vertellen, hoeveel radioactiviteit u kunt verdragen, voor dit u werkelijk schade zou berokkenen. De goede mensen, die dit verkondigen, hebben dat nooit met voldoende proeven op mensen kunnen proberen, gelukkig maar! Zij hebben alles berekend en zijn daarbij vaak eerder uitgegaan van de wens, dan van de werkelijke mogelijkheden. Zelden zal men u wel of niet met nadruk vertellen, dat een dergelijke verhandeling alleen op theorie berust, dat er geen werkelijke zekerheid bestaat, want dan zou u misschien wel eens op kunnen merken, dat men zich vergist heeft, of ook maar vergist zou kunnen hebben. Ongeacht de vele goede bedoelingen zijn dergelijke publicaties, maar ook plannen voor bescherming e.d. gebaseerd op de behoefte iets goed te doen, terwijl men de waarheid gelijktijdig niet durft te stellen, omdat men daarmee zijn macht - of belangrijkheid - teloor zou zien gaan. Ook in dit opzicht geldt: Houdt u zoveel mogelijk aan de feiten en maak enig voorbehoud tegen al, wat men u populair voorstelt, want ook in dit opzicht zijn de poppenmakers werkzaam, die u valse beelden wensen te geven om zo hun eigen plannen door te zetten, hun eigen doeleinden te verwerkelijken. Leef steeds volgens de werkelijkheid, die u zelf kunt leren kennen. Leef steeds volgens de waarheid, die uit de feiten blijkt.

Misschien zoekt u nu naar een mogelijkheid om de werkelijkheid aan de hand van de feiten gemakkelijk vast te stellen. Ook dit is eenvoudig:

Wanneer iemand u zegt, dat u buitengewoon braaf moet zijn, terwijl hij zelf zondigt, deugt er iets niet. Waarom wil deze mens dan, dat u braaf bent? Beantwoord deze vraag en u weet, wat de werkelijkheid is. In dit verband denk ik aan een van de nieuwste profeten: Deze geeft zijn volgelingen zeer strenge voorschriften betreffende hun leven en gedrag. Zelf houdt hij zich daaraan niet. Dat is volgens hem niet noodzakelijk, want hij kan toch niet "zondigen". Dergelijke tegenspraken wijzen u er duidelijk op, dat hier iets niet in orde is, dat de werkelijkheid zeker niet kan zijn, wat een dergelijke profeet meent te mogen stellen. Wees voorzichtig, wanneer men u teveel belooft. Wanneer men stelt, dat u een hemels of aards paradijs zult verkrijgen, wanneer u maar precies leeft, zoals anderen dit wensen, dient u heel voorzichtig te worden. Indien men eerlijk is, zal men geen beloften doen, maar u de feiten en inzichten, de stellingen, zo duidelijk mogelijk voorleggen, opdat u zelf kunt besluiten.

Ik zal bv. u mijn gedachten en inzichten, met bijvoeging van redenen, verduidelijkt door voorbeelden, voorleggen. Maar ik kan u niets beloven als loon, wanneer u zich houdt aan mijn stellingen en inzichten. Het staat mij vrij te stellen, dat dit de juiste oplossing voor een probleem is, dat dit m.i. de werkelijke situatie is en dat zo de juiste levenshouding moet zijn. Maar ik moet het steeds weer aan u overlaten u een oordeel te vormen en zelf te beslissen, wat u zult doen of denken. Want alleen wanneer u zelf een oordeel vormt, zelf een besluit neemt, kunt u waarlijk als bewust mens leven. Wanneer u zich de moeite niet neemt na te gaan, wat juist is en wat niet juist is, wat voor u aanvaardbaar en verantwoord is en wat niet, dan verdient u niet beter dan door poppen geregeerd te worden. Wie innerlijke bewustwording nastreeft, zal steeds weer uitgaan van de vraag: Wat is voor mij aanvaardbaar? Wat is voor mij het resultaat van de leer, die men mij geeft? Wat kan ik langs deze weg bereiken? Let wel: het is slechts zelden nodig daarom iets aan te vallen. Natuurlijk heb ik deze avond vele waarden en stellingen aangevallen. Maar dit was noodzakelijk om u duidelijk te maken, waarover ik spreek.

Ik geef nog een kleine parabel: Er was een mens, die begon als soldaat, werd later officier en zelfs generaal. Hij dankte dit eerder aan toeval, dan aan eigen daden en verdiensten. Toch meende hij, dat hij - dankzij de positie, die hij bereikt had - alles beter wist dan anderen. Hij begon bepaalde verkiesingen ongeldig te laten verklaren. De uitslagen, zo meende hij, bevorderen het ontstaan van een dictatuur. Dit moeten wij met alle middelen voorkomen en hij werd zelf tot dictator. Zelf vond hij dit niet vreemd, zijn volgelingen noemden het goed. De mensen, die zelf nadachten, begrepen wel degelijk, dat men geen dictatuur kan voorkomen door een dictator aan te stellen. Deze generaal werd dan ook verdreven, de staatskas met zich - zoals te dien lande voor vluchtende dictators gebruikelijk te doen - en beklagde zich over de onrechtvaardige wereld, die hem miskende.

Hoeveel mensen op aarde menen niet, zoals hij, dat zij bekwaam zijn, alleen omdat het hen nog nooit is tegengelopen, alleen omdat zij steeds het geluk hadden de juiste medewerkers, of de meest gunstige condities aan te treffen? Hoevelen onder u menen misschien, omdat zij nog nooit moeilijkheden met hun geloof hadden, dat zij toch geestelijk wel hoog moeten staan? Hoevelen beroemen zich niet op hun braafheid, terwijl zij in feite nog nooit de gelegenheid tot zondigen hebben gehad? Toch zijn het juist vaak dergelijke mensen, die menen de wereld zonder meer te kunnen verbeteren. Het is goed voor u dit te beseffen en de werkelijkheid steeds onder ogen te zien, steeds alle stellingen te toetsen aan hun vruchten.

Laat u niet door de poppenmakers bedriegen. Kijk niet naar de fraaie maskers, die zij vervaardigden, maar kijk alleen naar de praktijk. Bezie de wereld rond u; tracht uw eigen wezen te begrijpen en vraag u af, wat is voor mij en vanuit mijn denken goed? Wat is voor mij aanvaardbaar en juist? Alleen zó kunt u juist leven, innerlijk geluk, vrede en bewustwording vinden. Wanneer u zich bezig wilt houden of moet houden in het leven met geloof, politiek, wetenschappelijke verhandelingen, of openbaringen, vraag u dan steeds weer af: Wat is de praktijk? Want aan de vruchten zal men de boom kennen. Vraag u verder af, of u die praktijk kunt aanvaarden, of niet. Wees voor alles eerlijk t.o. uzelf, anders imiteert u de poppenmakers en vervaardigt van uzelf een masker, een schijnbeeld. Dan zijn uw goede manieren, moraal en cultuur niets anders dan een misleiding van uzelf en de wereld, u kunt uzelf niet veranderen.

Indien u valse maatstaven hanteert, een vals beeld van uzelf schept, voelt u zich als de arme gedresseerde aap, die de hele dag rondliep in jacquet met een hoge hoed en zelfs handschoenen. Het arme beest is van ellende gestorven, want het was zijn aard niet om zó te lopen. Zolang hij leefde, was hij nog kwaadaardig ook. Indien u zich bindt aan geestelijke wetten, onwaarheden, die niet bij uw wezen passen, of u bezighoudt met een cultuur, waarvoor u in feite geen enkel gevoel hebt, maakt u uw eigen leven rampzalig, zult u voor anderen een ondragelijk wezen zijn. Daarom: leef eerlijk en waar, opdat het werkelijke leven met al, wat daarin voor u belangrijk is, niet aan u voorbij gaat.

Goedenavond, vrienden.

ENKELE ASPECTEN VAN DE INWIJDING EN DE INNERLIJKE BEWUSTWORDING

Goedenavond, vrienden.

Wij willen ons weer wat bezighouden met het geestelijke pad. Daarbij zou ik vandaag de nadruk willen leggen op enkele aspecten van de inwijding en de innerlijke bewustwording.

Wij zien bij vele mensen steeds weer de meest eigenaardige gedachten hieromtrent bestaan. Zij menen, dat het worden ingewijd het best kan worden vergeleken met het binnentreden in een nieuwe wereld, door het zonder meer doorschrijden van een poort of deur, die de oude van de nieuwe wereld scheidt... De werkelijkheid kan men beter anders omschrijven: Moeizaam stijgt ik schrede na schrede en zie niet om. Eerst wanneer het tijd wordt om te rusten, schouw ik terug. Ik meende niet ver te zijn gevorderd, maar zie: nu ik rust en schouw, verbaas ik mij, dat zover onder mij de wereld ligt.

Wij kunnen de werkelijke bewustwording, die wij in leven of sfeer doormaken nooit afschatten aan onze meningen van het ogenblik, aan hetgeen wij op het ogenblik doen. Ons leven in de geest en in de stof gaat immers steeds voort. Er is geen werkelijke scheiding tussen de ogenblikken en uren. Wij kunnen ons niet aan de alledag onttrekken. Indien ons een inwijding wordt gegeven, zal ook deze inpassen in het schema van het dagelijkse gebeuren. De moeite, die wij hebben doorgemaakt, zal niet onmiddellijk en voor onszelf kenbaar worden aangevuld met een ook volgens ons eigen bewustzijn geheel nieuw weten. Het weten en begrijpen groeit langzaam in ons.

Het is hierdoor - naar ik meen - duidelijk, dat de mens, die inwijdingen en de daarbij behorende beproevingen doormaakt, niet zonder meer deze inwijdingen en beproevingen zal kunnen dateren, zeggende: Tóén begon het, op dát ogenblik bereikte ik. In het leven zal zelfs de meest bewuste niet kunnen zeggen vóór het allerhoogste bewustzijn bereikt werd. Toen werd ik voor het eerst beproefd volgens de wetten van de inwijding en op dit ogenblik is mij door de inwijding een geheel nieuwe wereld opengegaan. Men kan ten hoogste stellen: Nu ik terugzie, verwonder ik mij zeer dat ik reeds zóver ben gekomen.... Daarom is het noodzakelijk, dat een ieder, die in waarheid het innerlijke pad wil gaan en een werkelijke inwijding wil beleven, leert dit alles te erkennen, te doorleven vanuit zijn normale, dagelijkse bestaan.

Eigen denken, eigen leven, eigen streven zijn voor uw bereikingen bepalend. Niet hetgeen u daardoor of daaruit misschien eens hoopt te bereiken. Wat u nú bent, niet wat u hoopt te worden, is de bron van bewustwording. Het streven in het heden is het belangrijkste, niet het eventueel bereiken. Hoe kan een mens zeggen: Ik weet werkelijk, eerlijk, waar en geheel wat ik werkelijk wil bereiken? Het doel, dat men zich stelt, is vaak als een droom, die soms tot een chimère, tot nachtmerrie wordt, een druk, die men niet kan ontwijken.

In vele gevallen is dit niet het werkelijke doel van het leven, maar eerder een onbegrepen drang, die ons doet vermoeden, dat dit het belangrijkste is, het werkelijke doel van ons leven. De mens kent zichzelf niet. Indien hij zich een doel tracht te stellen, dat ver boven zijn eigen ogenblikkelijke mogelijkheden uitgaat, zal hij daaraan veel tijd en moeite besteden om uiteindelijk misschien te moeten inzien, dat zijn streven nutteloos was en het doel zonder enige werkelijke waarde. Een mens in de stof zal nimmer met zekerheid kunnen zeggen, wat het doel is, waarnaar zijn geest wil streven. Daarom is het vooral in de stof beter te stellen, dat het streven het belangrijkste is, niet het doel. Dat het gaat om het bewustzijn, dat bij het streven zelf ontstaat, niet om het doel, dat bij evt. bereikingen wordt verwerkelijkt.

Velen zijn geneigd in het innerlijke pas hun geloof te verweven met hun werkelijke bestrevingen. Op zich is dit aanvaardbaar en juist. Zolang wij ons tenminste geen doel stellen, dat geheel onbereikbaar is. Soms stelt men eenvoudig: Ik wil het Koninkrijk der Hemelen beleven. Het is moeilijk dit te zeggen, wanneer men niet eens weet, wat dit koninkrijk is, wat de beleving daarvan voor het Ik zal inhouden. Anderen zeggen met grote vroomheid: Ik wil eens voor de troon Gods kunnen staan en kunnen zeggen: Heer, ik heb u altijd gediend.... Maar men maakt zich daarbij zeer bepaalde voorstellingen en droomt zo, terwijl de werkelijkheid voorbij gaat.

Weet u dan, of God werkelijk een troon heeft? Weet u, waar God zetelt? Alles, wat buiten het menselijke bewustzijn ligt, is voor het menselijke denken als het grote Niets, het ongevormde, waarin elke gedachte verzvolgen wordt door het eigen onvermogen. Laat ons daarom onszelf geen té groot en té hoog doel stellen, maar eerder beseffen, dat elk gaan op het innerlijke pad en bereiking betekent, die dient te worden opgebouwd uit een voortdurend streven, een voortdurend beantwoorden aan al, wat volgens ons beste weten voor ons, nu, op dit ogenblik, juist is. Laat ons vooral niet de grote fout van zovelen maken, die zeggen, dat, wat vandaag goed voor ons is, morgen en overmorgen nog even juist en goed zal zijn, want wij zelf veranderen voortdurend. En in deze veranderingen zal voor ons ook de eigen harmonische verhoudingen met de kosmos zich wijzigen. Met de veranderingen in ons eigen wezen wijzigt zich ook de keten van de harmonie, waarmee wij a.h.w. aan onze Schepper gekluisterd zijn. Hóe kunnen wij dan zeggen, dat, wat vandaag goed is, morgen even goed zal zijn, dat, wat heden voor ons kwaad is, morgen nog evenzeer kwaad zal zijn? Wij kunnen slechts stellen: wij ervaren en handelen nú, op dit ogenblik, geheel volgens ons beste bewustzijn en weten, volgens ons eigen wezen en al, wat daarin tot uiting komt. Morgen zullen wij hetzelfde doen. Daarom is het pad, dat men het innerlijke pad noemt, voornamelijk een pad van vrije gedachten, waarin men voortdurend opnieuw zichzelf definieert, voortdurend weer zichzelf tracht te stellen in de meest juiste relatie tot zijn Schepper.

Indien men de wijze vraagt: Wat is de waarheid? Zo zal hij u antwoorden: De waarheid ken ik niet. Mijn waarheid van heden ken ik, maar ik weet niet, of zij ook morgen nog mijn waarheid zal zijn. Wanneer men de bewuste, die het innerlijke pad gaat, vraagt: Wat is uw taak? Zo zal hij antwoorden: Voor heden is mijn taak datgene te doen, wat mijn hand te doen vindt. Wat

morgen mijn taak zal zijn, weet ik nog niet, maar ik ben bereid om mijn taak altijd weer te aanvaarden en naar beste vermogen te volbrengen, zoals ik bereid ben alle openbaringen van morgen en alle waarheid van morgen, zo goed ik kan, te beleven en te aanvaarden. Ik ben bereid, zo zal hij spreken, mijn wezen, mijn denken en mijn krachten te wijden aan dat, wat ik in mijzelf als licht erken.

Dit nu is de ware sleutel van het innerlijke pad, de inwijding voor hen, die rijp hiervoor zijn. De sleutel ligt niet in de wijsheid op zichzelf, maar in de juiste erkenning van de beleving. De Sleutel ligt niet in de stellingen, de rechtvaardigheid, of de grote begrippen omtrent God, wereld en Schepping. De inwijding is, evenmin als de sleutel van de bereiking, wetenschap. De werkelijke sleutel is een bereidheid tot leven, een bereidheid tot aanvaarden. De sleutel is een aanvoelen van het hogere, niet een toverspreuk.

Wanneer ik uitga van mijzelf en droom over de werelden van de Goden, zo lijken mij hun werelden wonderlijk schoon, maar in hun wereld ben ik als niets. In mijn eigen wereld terugkerende weet ik: Híér beteken ik iets, híér heb ik waarde, híér is mijn leven belangrijk. Alleen dáár, waar mijn leven werkelijke waarde heeft, wil ik leven.

Het is toch duidelijk, wat hier bedoeld wordt? De wijsgeer, die dit zei - een heilige Hindoe - bracht hiermee alleen tot uiting, wat voor hemzelf op het innerlijke pad het meest belangrijke was. Je moet iets betekenen. Een mens, die niets betekent, alleen maar gedreven door omstandigheden, dompelende door de sferen gaande, heeft geen werkelijke bewustwording. Zijn bestaan heeft geen werkelijke inhoud.

Vandaar, dat ik meen te mogen stellen: Ons leven heeft alleen betekenis, wanneer wij het heden leren verstaan, in het heden weten te werken en te streven, terwijl wij steeds weer bereid zijn alles, wat het heden ons brengt, te aanvaarden. Sommigen mensen, die zeggen naar het hoogste te streven, zijn desondanks somber. Zij stellen, dat het leven een voortdurende strijd is, een strijd met het kwade, een strijd met het Ik. Ik vraag mij af, of dergelijke mensen eigenlijk wel beseffen, wat het leven is. Het leven is niet slechts een strijden met jezelf, of met het kwade. Het is een aanvaarden van het leven zelf en alle krachten en waarden, die in dat leven naar voren komen. Wanneer ik de gehele duur van mijn bestaan moet wijden aan een strijd tegen het kwade, hoe moet ik dan nog van de positieve waarden in mijzelf en het leven bewust worden?

In u allen leven krachten, die men als mens maar ten dele kan beseffen. Voor sommigen zijn die krachten reeds zeer groot. De mogelijkheden en krachten van anderen zijn in verhouding nog klein. Maar kracht bezit een ieder. Deze krachten zijn uw werkelijke band met God. Deze waarden zijn a.h.w. de richtlijn van uw bestaan. De aanwijzing van de wijze, waarop men door het leven moet gaan om ook het innerlijke pad zo goed mogelijk te kunnen volgen. Zoek niet te ver. Zoek in uzelf, want indien u de waarheid in uzelf niet vinden kunt, hoe zult u haar ooit herkennen, wanneer u haar in het leven, of ergens in het Al zou ontmoeten in haar uiting?

Deze waarheid stamt, zoals u wel zult beseffen, niet van mijzelf. Zij is een citaat uit de wijsheden van het verleden. De werkelijke wijzen hebben door alle eeuwen heen geroepen: Laat ons leven in het heden. Laat ons in deze tijd beantwoorden aan de waarheid, die nu voor ons bestaat, de taak vervullen, die wij nu kunnen beseffen.

De nadruk, die ik in mijn kort betoog over het innerlijke pad leg, is zeker niet willekeurig gekozen. U hebt in de laatste tijd meerdere lezingen gehoord, waarin de nadruk werd gelegd op vele dingen in uw wereld, die verkeerd zijn. Maar wat hebben wij er aan te weten, wat er in de wereld verkeerd is, wanneer wij zelf geen uitweg kunnen vinden, wanneer wij in onszelf niet ergens toch steeds weer kracht, vrede en vreugde kunnen ervaren. Geloof mij: Het is beter te dansen op de weiden, met een vreugdig hart, dan verdoofd door onbegrip, of gekweld door diep leed over eigen onvermogen, geknield te liggen voor de altaren van de Goden.

Het is beter in je leven actief te zijn en ergens iets tot stand te brengen, dan alle weten en alle wijsheid van het Al in jezelf te bezitten zonder deze te kunnen gebruiken. Wacht niet op uw inwijding als een komend wonder, als een alles veranderend, u geheel overweldigend gebeuren. Verwacht niet, dat God Zelf u zal verschijnen als een verblindend Licht, waaruit een

stem weerklinkt, die u zegt wat te doen en waar te gaan. Dit is misschien mogelijk, maar komt toch zelden voor. Besef, dat u voortdurend groeit, steeds verder doordringende in de wereld van de waarheid, zo steeds weer meer krachten en waarheden erkennende voor wat zij zijn, wanneer zij u in uw wereld tegemoet treden. Denk niet, dat u, omdat er geen wonderlijke stem u een opdracht geeft, op het ogenblik geen taak in het leven vervult, want al, wat leeft, heeft altijd zijn plaats en taak binnen het Al. Leer boven alles beseffen, dat, zelfs indien u uw taak van heden belangrijk acht, uw taak zich toch voortdurend zal wijzigen. Heden meent u belangrijk of onbetekenend te zijn, morgen misschien zult u de last van een groot deel van de wereld op uw schouders moeten dragen. Heden leeft u in het verborgene, maar reeds morgen kunt u op een voetstuk worden gesteld, waardoor geheel de wereld u zal kunnen zien.

Leer deze dingen zonder meer aanvaarden. Besef de voortdurende verandering, die voor u het patroon van de eeuwigheid weergeeft. De werkelijke inwijding betekent de rust, de vrede en de kracht, die het Ik verheffen boven leven en dood, zolang men de God, die in het Ik leeft, waarlijk en zonder enige aarzelingen erkent.

Wanneer de wateren komen en uw weg versperren, aarzel niet hen te bevelen terug te gaan, want indien het noodzakelijk is, zullen zij terugkeren op hun pad en zelfs de bergen opvloeien. Wanneer de aarde beeft en u op uw pad hindert, zeg haar stil te zijn en zij zal stil zijn, want alle krachten zijn u gegeven en alle macht, indien u waar bent en de kracht in uzelf durft aanvaarden, zonder voorbehoud.

Inwijding is een harmonie, die je vindt. De innerlijke harmonie, die bepaalt wat je kunt volbrengen, die bepaalt, wat je kunt verwerven en leren, want de werkelijke inwijding komt voort uit een groeien van het Ik in de wereld, zodat het steeds meer omvat.

Een zeeman uit de huidige tijd heeft hierover eens een aardige opmerking gemaakt:

Bewustwording is als een olievlek op de Oceaan van het Leven. Zij breidt zich uit, steeds verder, een schemerend en weerkaatsend vlak, dat zich als een wonder toont, omdat men steeds weer uitroept, verbaasd: Hoe groot is de oppervlakte, die door één enkele druppel olie kan worden omspannen. Zelfs wanneer de olie niet meer zichtbaar is, denk je: Nu is zij één met de oceaan.

Een enkele waarheid, in uzelf erkend en beleefd, spreidt zich uit, steeds grotere delen van het leven en de werkelijkheid van de Schepping omvattende. Het heden, waarin u leeft, de kracht, die u in dit heden kunt ontvangen, worden steeds groter, tot het ogenblik komt, dat u méér bent dan alle anderen. Voor uzelf zult u dit niet weten of ontkennen, want u zult uzelf niet meer meten naar al, wat beneden u ligt. Eens was God voor u één enkele straal Licht. Nu is Hij reeds de zon, die geheel de oceaan bestraalt. Morgen misschien zal Hij voor u reeds geheel de wereld omvatten, kenbaar, de waarheid onthullend. Verder zal het bewustzijn groeien, verder en verder zal het begrip van de werkelijkheid in u de waarheden van het leven doen kennen. Misschien zult u in hetzelfde Goddelijke Licht eens alle sterren en alle ruimten gelijktijdig en volledig kennen.

Zolang u Gods Licht vindt op uw weg, is uw leven goed. Inwijding en bewustwording zijn slechts een steeds meer erkennen van alles, wat bestaat, het zien van steeds meer invloeden in en rond u. Inwijding is steeds het heden, want het ervaren van het heden is de waarheid in God, het verleden en de toekomst zijn alleen maar dromen, die uit de mens zelf geboren worden. Uit al, wat u in waarheid leert aanvaarden en erkennen, bouwt de mens zich een eenheid met het hogere, ja, het allerhoogste op. Dan verdwijnt het wezen, dat uw Ik is voor het kenvermogen van hen, die nog in stoffelijke termen denken. Dan kent u de wereld van het Licht, dat geen vormen en verscheidenheid toont en toch is de enige werkelijkheid, waarin alles is bevat. Dan bent u werkelijk ingewijd. En zo u tot de werelden van vormen terugkeert, zal men uw wezen niet waarlijk en geheel kunnen erkennen. Een deel van de ingewijde blijft voor de niet-ingewijde verhuld in onbegrip, maar voor uzelf zult u geen raadselen meer kennen.

Vrienden, wanneer u het innerlijke pad eerlijk wilt gaan, zoek geen plotselinge openbaring en verhoging van het Ik. Aanvaardt de gestage groei van uw wezen. Vraag nimmer, hoe hoog boven anderen u nu wel bent gestegen, maar vraag u telkenmale weer af, of u wel alle taken volbrengt, die het lot op uw pad brengt. Alleen zó zult u waarlijk het innerlijke licht bereiken en uiting kunnen geven aan de werkelijkheid en de Goddelijke kracht, wordende een band met God voor al, wat er rond u bestaat.

CITATEN

Nu zou ik willen besluiten met enkele korte citaten uit een der boeken van wijsheid:

Wanneer ik één ben met het Licht, zal ik in het Licht niet schouwen, maar uit het Licht mijzelf erkennen en mijn wereld bouwen.

Indien ik deel ben van een wereld, zal ik misschien het Licht beseffen en de werking van het lichte ondergaan, maar nimmer zal ik vanuit mijzelf een wereld voor mijzelf uit het lichte kunnen scheppen, voor ik uit het gevormde, mij tot de erkenning van het vormeloze heb verheven.

Mijn leven is een zucht, ontsnapt aan de Eeuwigheid, een gedicht, die God denkt in zijn dromen.

Ik ben een band, dat begin en einde van het Zijnde met elkaar verbindt.

Ik ben een kind, wandelende tussen de onbegrepen wonderen van vele werelden, steeds wachtende op dat, wat moet komen, niet beseffende, dat het ouder wordt en groeit.

Vrienden, ik wens u allen een goedenavond.

UITSPRAKEN

Lach om jezelf en alle moeilijkheden, maar zorg ervoor, dat een ander dit niet bemerkt; dan voel je je in alle omstandigheden gesterkt, durf te leven, want buiten jezelf is je leven toch gepast. Op die manier heb je niet alleen van jezelf, maar ook van anderen weinig last.
(Henri)

Degenen, die met een treurig gezicht door de wereld gaan, om zo hun God beter te dienen, vergeten klaarblijkelijk, dat God de wereld voor de mensen geschapen heeft. Het getuigt van weinig eerbied Zijn Schepping steeds weer te aanvaarden met een gezicht, alsof je juist van een begrafenis komt.
(Jozef)

De vreugde is de bloesem van het leven. Zoals de bomen geen vrucht kunnen dragen, wanneer zij niet bloeien, zo draagt het leven geen vruchten, wanneer men de vreugde vergeet.
(Het pastoortje)

De ware glimlach bouwt een gouden brug tussen stof en geest, tussen de tuinen van de hemelse keizer en de wereld der mensen.

Jezus schenkt wijn op de bruiloft te Kana. Zouden wij niet drinken? God scheidt zon en licht, zouden wij dezen niet vreugdig aanvaarden?